

lobce opírá svůj nárok, odporuje tudíž zákonu č. 302/1920 Sb. z. a n. a rukojemská smlouva, již žalovaná vybočila z mezí zákona, jest podle § 879 obč. zák. nicotná. Žalobce sice uvedl, že v souzeném případě nešlo o pouhé poskytnutí záruky, nýbrž o poskytnutí úvěru dlužníku Janu P. a vkladní knížkou resp. hotovostí, jež J-ová deponovala u žalované spořitelny jako záruku za úvěr povolený žalobcovu dlužníkovi. Než tu žalobce přehlíží, že pro právní posouzení souzeného sporu není rozhodující, jaký byl právní poměr mezi žalovanou spořitelnou a dlužníkem Janem P., a že to, zda pro žalovanou bylo dojednání dotčené rukojemské smlouvy riskantním obchodem, či nikoli, ježto měla pro svůj závazek z ní dostatečnou jistotu, nemá podle zákona č. 302/1920 Sb. z. a n. vlivu na rozhodnutí, zda je smlouva nicotná čili nic.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle zákona č. 302/1920 Sb. z. a n. sledují spořitelny zvláštní účel, totiž aby obecnstvu poskytovaly příležitost bezpečného ukládání a rozmnožování úspor (§ 2 dotč. zákona). Spořitelny jsou mimo to oprávněny přijímati do úschovy a správy jmění nezletilců, opatrovanců, veřejných fondů, nadací a korporací (§ 14 dotč. zákona). Proto provozují spořitelny své úvěrní obchody pod státním dozorem (§§ 11 a 19 zák.) a zřizují je s povolením státní správy toliko obce a okresy (§ 4 zákona). Hledíc na to, co řečeno, musí se také zužitkování uložených peněz u spořitelny dítí způsobem, který poskytuje dostatečnou jistotu. Předpis § 15 dotč. zákona také stanoví, že zužitkování peněz uložených u spořitelny musí se dítí způsobem poskytujícími dostatečnou jistotu a uvádí pod a) až h) příkladmo takovéto způsoby, při čemž dále stanoví, že určitých způsobů, jakož i jiných způsobů zde neuvedených smí býti použito jen, pokud spořitelna k tomu dosáhne povolení státní správy. Také § 49 stanov žalované spořitelny předpisuje, že pro umístění peněz může užití spořitelna ukládacích způsobů v §§ 50 až 60 uvedených, jiných způsobů pak jen tehdy, pokud by k tomu dosáhla povolení státní správy **z a s o u č a s n ě h o d o p l n ě n í s t a n o v.** V dotčených předpisech není pak uvedeno jako dovolené uložení přebytků spořitelny převzetí záruky za komitenty vůči třetím osobám z jejich obchodních styků. Správně dovodil tudíž odvolací soud, že takovýto obchod není podle stanov žalované spořitelny dovolen a odporuje zákonu a je proto nicotný podle § 879 obč. zák., ježto, i kdyby byl podložen jiným úvěrovým jednáním, přináší možnost sporu a tím ohrožení bezpečnosti vkladu.

Čís. 16642.

Nabytí vlastnictví k movitostem prodávaným exekuční dražbou.

Pouze tím, že znamení, vyznačující vlastnické právo pro jinou osobu, nebylo později zřejmě patrné, nestává se znamení (§ 427 obč. zák.) nezpůsobilým prostředkem odevzdání.

Zaniklo-li znamení časem — vlivem počasí neb užíváním předmětu — nezaniklo tím vlastnické právo nabyvatelovo. Při posouzení bezelstnosti toho, kdo nabyt na těchto věcech zástavního práva, jest zkoumati, nemohl-li se nabyvatel zástavního práva přesvědčiti o převodu vlastnického práva přesto, že znaky dočasně nebyly patrné a že po nich byly na zabavovaných předmětech jen stopy.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1939, Rv I 2572/37.)

Žalobce se domáhá žalobou podle § 37 ex. ř. nepřipustnosti exekuce vedené žalovaným proti Josefu K. pod E 1175/36 na kuchyňskou kredenc, 2 hoblovačky, pilu pásovku s příslušenstvím, jednu fresu s okružní pilou, vrtací stroj, svěrák se stolkem, sedm hoblovacích stolic, sedm skříněk pro náčiní, skřín pro součástky ke strojům, strojek na pokos, dva elektrické motory AEG. a elektrický motor Siemens. Nižší soudy zamítly žalobu.

Nejvyšší soud uložil soudu první stolice, aby o věci dále jednal a znova rozhodl.

Důvody:

Jde o to, zda předměty, které byly žalobci při exekučních dražbách dne 2. března 1934 a dne 5. května 1934 přiklepnuty a které nyní žalobce vylučuje z exekuce vedené žalovaným proti Josefu K. jako své vlastnictví, žalobce skutečně převzal. Vlastnictví k movitým věcem soudní dražbou se totiž nenabývá již udělením příklepu, nýbrž za zaplacením nejvyššího podání a převzetím věcí (§ 278, odst. 2, ex. ř., rozh. č. 13224 a důvody rozh. č. 11306 Sb. n. s.). Převzetím jest rozuměti odevzdání věci podle §§ 426 a násl. obč. zák., aniž je však nutno, aby se odevzdání stalo vždy přímo za účasti výkonného orgánu, který dražbu pravedl, neb jím samým. Žalobce tvrdil, že jím vydražené věci byly krátce po provedení dražeb označeny jako jeho vlastnictví, a to nalepením cedulek, a že věci ponechal nadále v užívání Josefu K. v jeho truhlářské živnosti za měsíční nájemné 200 Kč. Žalobce tedy tvrdil, že k odevzdání věcí v exekuční dražbě žalobci přiklepnutých došlo znamením (§ 427 obč. zák.). Především nutno uvážiti, zda v řešeném případě bylo odevzdání znamením vůbec právně možné. Šlo o 14 kusů svršků, z nichž některé již svou povahou jsou toho druhu, že by přímé hmotné odevzdání bylo spojeno s obtížemi, a při kterých by požadavek hmotného odevzdání ani neodpovídal zvyklostem obchodu. Nutno proto připustiti, že věci žalobcem vylučované mohly býti odevzdány znamením ve smyslu § 427 obč. zák. Dovolným prostředkem převodu vlastnictví znamením jest i umístění znamení na zcizené svršky, pokud se tak děje se souhlasem převodce i nabyvatele a za tím účelem, aby každý podle nich snadno poznal, že vlastnictví k nim a disposiční moc nad nimi přešly na jiného. Symbolická tradice musí totiž býti každému po-

znatelná a znaky musí býti toho druhu, aby nebylo lze pochybovati o vážnosti a pravdivosti jejich obsahu. Že by žalobcem tvrzené nalepení cedulek hlásajících vlastnické právo žalobcovo bylo již samo nezpůsobilým prostředkem odevzdání podle § 427 obč. zák. proto, že snad v době zabavení nebyly znaky zřejmě patrné, nelze míti beze všeho za to. Zaniknou-li totiž časem — vlivem počasí neb užíváním —, nezaniká tím též nabyvatelovo vlastnické právo, a jde tu o to, zda byl žalovaný při zabavování svršků bonae fidei a zda se nemohl přesvědčiti o převodu vlastnického práva přes to, že znaky toho času nebyly snad zřejmě patrné a že po nich na zabavených předmětech zbyly snad jen stopy.

Nižší soudy neučinily však potřebná určitá zjištění, zda a kdy došlo k umístění znaků hlásajících vlastnické právo žalobcovo k vylučovaným svrškům, jakým způsobem a jakými prostředky se tak stalo, a zda srovnalou vůlí žalobce i Josefa K. Rovněž nezjistily, jaké zbytky znaků na vylučovaných předmětech byly patrné v době zabavení a za jakých okolností k zabavení došlo. Tato pro právní posouzení věci důležitá okolnost nebyla vůbec předmětem zjištění nižších soudů. To všechno jsou však okolnosti, jež jsou rozhodující pro závěr, zda v řešeném případě došlo vůbec k přechodu vlastnictví znameními a zda se i žalovaný, přesto, že při zabavení byly na vylučovaných věcech jen zbytku znaků, mohl o přechodu vlastnictví přesvědčiti. Bylo proto rozsudky obou nižších soudů zrušiti. Na prvním soudě bude, aby po doplnění přednesu, bude-li ho třeba, učinil zjištění potřebná pro rozhodnutí sporu a aby podle směrnic shora uvedených vydal nové rozhodnutí, v němž bude mu ovšem po případě přihlédnouti i k dalším námitkám žalovaného, které zatím nebyly probírány.

Čís. 16643.

Ten, koho si zaměstnanec podniku sám ve vlastním zájmu a na svůj náklad zjednal k přechodné příležitostné výpomoci při práci mu přikázané, nestává se v poměru k majiteli podniku podnikatelovým zaměstnancem. Zaměstnance, který si třetí osobu zjednal, nelze pokládati ani za spolupodnikatele ani za zprostředkovatele ve smyslu § 8, odst. 2, zák. o soc. poj. č. 221/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1938, Rv II 688/37.)

Žalobou, již se žalobkyně domáhala na žalované majitelce hotelu náhrady škody, vzniklé jí prý tím, že žalovaná jako její zaměstnavatelka ji nepřihlásila po dobu jejího zaměstnání k sociálnímu (starobnímu a invalidnímu) pojištění, zamítly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto